

БНТ, „Още от деня“

28.09.2017 г.

Управителят на НОИ: Ще има проверки за надхвърлени плащания по болнични листове

- Социалният министър, Бисер Петков ще предложи за догодина минималните осигурителни прагове да скочат с 3,9 %. Каза че първо ще формулира предложението си пред Надзорния съвет на НОИ и след това ще залегне в проектозакона за ДОО. Как Ви се струва това предложение?

- Първо, съжалявам, че работодателските организации и синдикатите, тоест социалните партньори, не успяха да постигнат договорка за минималните социалноосигурителни прагове, което би предрешило нещата и би ги поставило на коренно различна основа, защото трябва точно там да се реши този въпрос. Явно в този случай ще трябва да се премине към административно решаване на проблема и министър Петков трябва да влезе в своите функции. Той ще предложи с 3,9 %. Това е изчислението, което ние сме направили за увеличението на пенсиите. То стъпва върху средния осигурителен доход - 50 % от него, и върху 50% от инфлацията, която е 1,1. Това е мотивът, с който министър Петков предлага 3,9 %, което ще се обсъди в Надзорния съвет на НОИ и най-вероятно ще бъде прието.

- Това за хората, които се самоосигуряват какво би означавало като повишение? Не мога да го изчисля, не знам системата.

- Повечето от хората, които се самоосигуряват се самоосигуряват на минималните осигурителни прагове, така че ако приемем, че минималният осигурителен праг за следващата година ще е 510 лв., толкова се анонсира, че ще е минималната работна заплата, може би около 20 лв.

- Четох една публикация, която ви определя като „сериозния шегаджия“ и се питам сега състоянието в НОИ повече сериозно или повече смешно ви се вижда?

- Не. НОИ е една изключително сериозна институция, утвърдила своя авторитет през годините, така че нещата там са сериозни, колегите работят наистина много сериозно, за да изпълняват политиката на ДОО.

- А каква е дупката, която заварихте там?

- За дупка в НОИ не можем да говорим.

- Едни 5 млн. лв. прочетох, че липсват.

- Не, не са 5 млн., а става въпрос в някои плащания от прогнозирания бюджет като болничните листове, обезщетенията за временна нетрудоспособност, които са надхвърлени с едни 38 млн. лв. Те са извършени съгласно утвърдения ни бюджет, за което сега ще

направим едни конкретни анализи и ще видим къде и в кои райони има ръст на болничните. Също така ще погледнем издадените болнични листове, ще погледнем фирмите, на които над 50% от служителите им са в болнични и каква е причината за това. Има случаи, при които колегите са констатирани, че при издаден болничен лист лицето е пътувало в чужбина и това е документирано. Имаме дори парадоксален случай, в който лицето е на студентски стаж в Америка и в същото време в болничен у нас.

- Голям проблем ли е злоупотребата с болнични, защото я изваждате като приоритет?

- Проблем е защото това е публичен ресурс и в отговорностите на управителя на НОИ е да защитава публичния ресурс и той да се разходва максимално законосъобразно. В тази връзка, аз трябва да упражня своите правомощия и да предприема всички действия. Но тези действия не мога да ги предприема сам и сега съм разпоредил да се извърши анализ от колегите, след това ще направя среща, през другата седмица, с Министерството на здравеопазването, за да обсъдим какво може да се предприеме в тази насока. И пак казвам, ръстът на болничните и не толкова ръста, а сумата, която се изплаща. След анализа ще можем да кажем конкретно.

- Да. В какви обеми се случва реално това. Въпросът е какво можете да направите освен проверки? Или има и други начини?

- Освен проверки, по Закона за здравето има възможност и работодателите да обжалват болнични листове, както и медицинската експертиза, с която НОИ разполага, така че, когато имаме съмнения ще се възползваме от това. Това са краткосрочните мерки, които ще предприемем. Ако тези мерки не са достатъчни и не доведат до необходимия резултат, ще потърсим и възможност за законодателни промени вече през Министерството на здравеопазването или Министерството на труда и социалната политика.

- Заявление за обезщетения и други услуги, които НОИ предлага по електронен път. Кога може да стане това и ще оптимизирате ли по този начин, чрез съкращения, институцията? И какъв ефект чакате от тази мярка?

- Заявленията и в момента могат да се подават по електронен път. Това, което е проблем за отпускането на пенсии, което все още не е направено и моята амбиция е до 2019 г. да е направено и от 1 януари 2019 г. да е факт, е документите, които се изискват, за да се отпусне дадена пенсия и в момента всяко лице трябва да представи само в НОИ, тези документи, на базата на договори, които ще сключим с останалите организации, с общините, да идват по електронен път и по този начин на лицата, на които им предстои да се пенсионират, да не се налага да идват до НОИ, а единствено да подадат заявлението по електронен път, с което ние да изтеглим цялата информация от базите данни, с които разполагат общините, работодателите и др. Това е направено вече с болничните листове и ние черпим и кръстосваме информация и вече на 95% е постигнат този резултат. Така че, с малко усилия и средства се надявам, че ще постигнем и това.

- Споменахме вече пенсиите и дефицита, но как ще се отрази на НОИ увеличението на минималната пенсия.

- За увеличението на минималната пенсия до края на годината ще са необходими около 14 млн. лв. за това повишение, което е от 180 лв. на 200 лв. НОИ разполага с тях, все пак бюджетът му е над 10 млрд. лв., така че няма да има проблем.

- Нали знаете, че това са постоянните страхове на хората. Трябва да бъдат огласявани тези неща, за да се знае. Кога и с колко ще бъде следващото повишение на пенсиите?

- От първи октомври ще се повиши минималната пенсия на 200 лв., а от 1 юли догодина пенсиите ще бъдат повишени с 3,8%.

Извън швейцарското правило, когато говорим не за минималната, а за останалите пенсии, нали така?

- Швейцарското правило общо взето се използва и ние и в момента ползваме елементите му при изчисляване на увеличението на пенсиите. Но специално за тези години бяха разработени едни други методи, вкараха се други класификации, с които смятаме, че сумата, която ще дадем ще е малко по-висока от тази с швейцарското правило.

Нали знаете, че много се коментира това в момента, защото освен това, което има в НОИ, има и демографска криза, има и определени икономически параметри, има и много миграция и това не ни позволява да бъдем особено големи оптимисти за това как ще прекараме старините си, ако изберем да останем тук, защото работещите ще работят за много възрастни хора, за да могат да изплатят тези пенсии. Поне така изглежда сега, така както е измислена системата. Според Вас има ли нужда от промяна?

- Осигурителната система беше приета през 2015 г. с консенсус в България. Там са заложиха доста параметри. Един от тях беше да се повиши осигурителната вноска с 2%. Другите параметри бяха да се повиши поетапно възрастта за пенсиониране, като се изравни за мъжете и за жените и тя да достигне до 65 г. през 2037 г. Тези мерки, а и резултатите, които имаме за първата година (макар че, една година не е достатъчен срок, за да може да се направи точен анализ и да кажем, че това е тенденцията) показват, че близо 5 300 души по-малко са се пенсионирали през 2016 г.

- А това на какво го отдавате?

- Идва от увеличаването на пенсионната възраст.

- Някои твърдят, че това е целта на увеличението на пенсионната възраст. Казвам го в кръга на черния хумор, но може и буквално да се приеме.

- Не е това целта. Но осигурителната институция е една стабилна система, в която не може да се правят резки промени, не могат да се правят чести промени, а и не е необходимо,

защото ако се правят чести промени ще се загуби доверието и вярата в обществото за ползване. Знаете, че има много осигурителни случаи в осигурителната система, които се покриват от НОИ и той изплаща. Разчитам, че с редица мерки, които ще предприемем за популяризиране на това, да достигнем до повече български граждани и те да са убедени, че тази система е коректният партньор за тях винаги, когато настъпи осигурителен случай.

- Разбрах Ви. Нужно ли е все пак преизчисление и на старите пенсии, тези които са много ниски?

- Този въпрос мисля, че има съвсем ясен отговор. Убеден съм, че и правителството и който и да е управител на НОИ считат, че пенсиите трябва да бъдат преизчислени. Това, което трябва да се знае е, че това, което са направили колегите като разчети е, че необходимата сума, за да се постигне тази цел е около 1 млрд. лв. Сумата наистина е много сериозна и едва когато тази сума я има, тогава може да се пристъпи към обсъждане и към такива сметки.

- Но патриотите имаха концепция. Трябва да се въведе контрол върху инвалидните пенсии, които са обвързани както знаем и с минималната пенсия и като се направи това и започнат да получават инвалидни пенсии само тези, които ги заслужават ще се освободи един сериозен ресурс. Въпросът, който си задаваме, е колко лесно може да се случи това.

- Най-вероятно знаете, че в момента има работна група, която работи върху експертизата на работоспособността, в която идеята е наистина да има промяна в експертизата. Тази идея не е лоша. Наистина там има много проблеми. Знаем за тези проблеми, които са натрупвани в годините и се надяваме, след като колегите и заинтересованите страни достигнат до приемливо решение и то бъде прието и приложено в НОИ, то да доведе до икономии. Не мога да кажа дали тези икономии ще бъдат насочени за увеличаване на останалите пенсии, защото аз считам, че парите, които се изплащат за инвалидни пенсии (около 1,8 млрд. лв.) трябва да бъдат насочени към хората, които имат потребности и това са най-вече хората с увреждания, които са ползватели на тази услуга. Не трябва да изкривяваме това, че има хора, които са заобиколили системата и да оцетим хората с реални нужди.

Точно така. Много Ви благодаря за това гостуване. Надявам се да ни гостувате пак и когато работата напредне.